

Тоцька О. Л.
кандидат економічних наук, доцент
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ІННОВАЦІЇ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Для підвищення ефективності управління освітньою компонентою закладу вищої освіти (ЗВО), на нашу думку, доцільно впроваджувати такі організаційні інновації:

- 1) проведення вступної кампанії ЗВО як окремого проекту;
- 2) застосування ABC-аналізу для оцінки ефективності проведення вступної кампанії ЗВО;
- 3) проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт як окремого проекту.

Їхні характеристики подано на рис. 1. Зокрема, організація проведення вступної кампанії ЗВО як окремого проекту допоможе підвищити ефективність управління нею. Такий процес є вкрай важливим, оскільки кількість абітурієнтів, прийнятих на навчання, безпосередньо впливає на обсяг ставок професорсько-викладацького складу та функціонування ЗВО загалом. Упровадження зазначеного проекту є тим механізмом, який дозволить керівництву приймальної комісії оперативно й ефективно здійснювати процеси моніторингу та контролю, зокрема визначати відповідність виконання проекту поставленим цілям, приймати рішення про необхідність застосування коригувальних впливів, їх визначати та застосовувати.

У свою чергу, оцінити ефективність проведення вступної кампанії ЗВО на основі показників надходжень від різних освітніх програм чи спеціальностей можна за допомогою такого методу, як ABC-аналіз. Адже ціна є для абітурієнтів-платників одним із вагомих факторів впливу на прийняття рішення про вступ на певну програму/спеціальність. Тому оптимізація їхньої пропозиції та формування гнучкої цінової політики є одним із завдань керівництва ЗВО.

Слід зазначити, що отримані за допомогою цього методу результати оцінки ефективності вступної кампанії можуть бути використані керівництвом ЗВО для аналізу профорієнтаційної роботи структурних підрозділів, збільшення ліцензійних обсягів на популярні освітні програми чи спеціальності та відкриття нових, або прийняття рішення про закриття непопулярних освітніх програм чи спеціальностей, реструктуризацію факультетів.

МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ У СУСПІЛЬСТВІ

Після зарахування абітурієнтів на навчання, вони стають повноправними учасниками освітнього процесу. Одним із напрямів їх діяльності може бути участь у конкурсах і олімпіадах. Зокрема, в Україні з метою створення умов для розвитку інтелектуального потенціалу талановитої молоді, підтримки наукової та творчої роботи студентів (курсантів), стимулювання їх інтересу до дослідницької роботи, оволодіння ними інноваційними технологіями щороку проводиться Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей. Його основними завданнями є:

- виявлення та розвиток обдарованих студентів, сприяння реалізації їх здібностей;
- стимулювання творчого самовдосконалення студентської молоді;
- популяризація досягнень науки, техніки та інноваційних технологій;
- залучення провідних вчених, наукових, науково-педагогічних працівників до активної роботи з обдарованою студентською молоддю;
- формування команд для участі в міжнародних олімпіадах, конкурсах, турнірах.

Він проходить у два тури: перший тур – у ЗВО; другий тур – у базових ЗВО (в яких створюється галузева конкурсна комісія). Другий тур конкурсу проводиться в два етапи: перший етап – рецензування робіт; другий етап – проведення підсумкової науково-практичної конференції [1].

Зважаючи на те, що проведення такого конкурсу в базовому ЗВО передбачає виконання десятків пов'язаних між собою завдань, обмежених часовими рамками та наявними ресурсами, то його, на нашу думку, можна вважати освітнім проектом, ефективно управління яким (в т. ч. планування) доцільно здійснювати за допомогою програми Microsoft Office Project. Адже використання цієї програми сприятиме пришвидшенню аналізу проекту за допомогою його візуалізації, пошуку відповідей на запитання «що буде, якщо ...?», а також контролю за його виконанням. Вона дозволить оптимізувати задачі проекту, контролювати необхідні для них ресурси та час, що, в підсумку, сприятиме підвищенню ефективності управління проектом.

Організація проведення конкурсу студентських наукових робіт як проекту дозволить:

- деталізувати роботи (задачі), необхідні для реалізації проекту;
- призначити для них трудові, матеріальні та фінансові ресурси;
- визначити критичні роботи проекту, затримка виконання яких може позначитися на термінах завершення проекту;
- ефективно управляти змістом, часом і ресурсами проекту.

Інновації	Сфера діяльності ЗВО	Напрями впровадження	Показники	Результати впровадження
Організаційні	Освітньо-маркетингова	Проведення вступної кампанії ЗВО як окремого проекту	<ul style="list-style-type: none"> – задачі проекту; – витрати на їх реалізацію; – тривалість задач; – дати початку задач; – дати закінчення задач; – задачі-попередники; – призначені задачам ресурси. 	планування, моніторинг і контроль проведення вступної кампанії ЗВО.
	Освітньо-маркетингова	Застосування АВС-аналізу для оцінки ефективності проведення вступної кампанії ЗВО	<ul style="list-style-type: none"> – факультети; – спеціальності; – освітні програми; – розмір плати за рік; – кількість зарахованих на 1-й курс. 	<ul style="list-style-type: none"> – визначення груп А, В, С освітніх програм ЗВО за показником доходу від плати за навчання; – формування рейтингу факультетів.
	Освітня	Проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт як окремого проекту	<ul style="list-style-type: none"> – задачі проекту; – витрати на їх реалізацію; – тривалість задач; – дати початку задач; – дати закінчення задач; – задачі-попередники; – призначені задачам ресурси. 	планування, моніторинг і контроль проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Рис. 1. Організаційні інновації у сфері вищої освіти
Джерело: розроблено автором.

Слід зазначити, що планування проекту проведення вступної кампанії ЗВО на прикладі Східноєвропейського національного університету (СНУ) імені Лесі Українки описано в [2], АВС-аналіз результатів вступної кампанії цього ж ЗВО – в [3–5], проект проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт на прикладі СНУ імені Лесі Українки – в [6].

Отже, ефективність управління освітньою компонентою ЗВО можна підвищити за допомогою таких організаційних інновацій, як використання проектного підходу й АВС-аналізу в діяльності приймальної комісії, а також проектного менеджменту в роботі галузевої конкурсної комісії, яка створюється в базовому ЗВО для організації та

МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ У СУСПІЛЬСТВІ

проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей.

Література:

1. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей: Наказ МОН України від 18 квіт. 2017 р. № 605. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0620-17> (дата звернення:

2. Павліха Н. В., Тоцька О. Л. Застосування проектного підходу до проведення вступної кампанії університету. *Економіка та розвиток*. 2019. № 1. С. 75–85.

3. Тоцька О. АВС-аналіз бакалаврських освітніх програм Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. 2017. № 4. С. 114–122.

4. Тоцька О. Аналіз доходів від магістерських освітніх програм СХУ імені Лесі Українки за допомогою АВС-методу. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. 2018. № 1. С. 173–180.

5. Тоцька О. Л. АВС-аналіз дохідності факультетів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2018. № 14. С. 60–67.

6. Павліха Н. В., Тоцька О. Л. Планування проекту проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт засобами Microsoft Office Project. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2019. № 19. С. 92–109.

Черноног М. А.

студентка бакалаврату,

Донецький державний університет управління,

Чернишов О. Ю.

кандидат економічних наук, доцент

Донецький державний університет управління,

Маріуполь, Україна,

САМОМОТИВАЦІЯ ТА САМОКОНТРОЛЬ МЕНЕДЖЕРА

Для успішної роботи менеджера у будь-якій галузі необхідними аспектами трудової діяльності для нього є: самомотивація та самоконтроль. Ці дві складові являють собою рушійний механізм його роботи. Недостатній відсоток самомотивації та самоконтролю призводить до зниження продуктивності у процесі прийняття управлінських рішень.